

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра бізнесу та управління

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Проректор з методичної роботи

 Ярослав ШТАНЬКО

“29” серпня 2025 р.

ПІДПРИЄМНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність:	076 Підприємництво та торгівля
Освітньо-професійна програма:	«Бізнес та приватне підприємництво»
Освітній рівень:	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

**Івано-Франківськ
2025**

РОЗРОБНИК:

к.е.н., доцент кафедри
бізнесу та управління

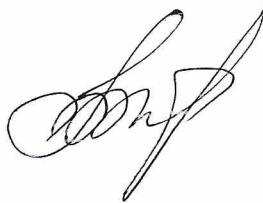

Ірина ПЕТРУНЧАК

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри бізнесу та управління,
протокол № 1 від 28.08.2025 р.

к.е.н., доц., завідувач кафедри
бізнесу та управління

Ірина ПОПАДИНЕЦЬ

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПІ

к.е.н, доцент кафедри
бізнесу та управління

Ірина ПЕТРУНЧАК

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 29.08.2025 р.

e-mail	iryna.petrunchak@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	кафедра бізнесу та управління, 205
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/course/view.php?id=7977

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни

Підприємництво за своєю економічною суттю виступає фактором розвитку економіки, оскільки створення нових підприємницьких структур та їх успішне функціонування є основою економіки певної території (регіону, країни тощо). Навчальна дисципліна «Підприємницька діяльність» спрямована на формування у студентів системи теоретичних і практичних знань з питань сутності та філософії підприємництва, розуміння логіки та схем підприємницької діяльності, типології підприємництва, дослідження середовища підприємницької діяльності, технології створення власної справи та управління нею, ролі партнерських зв'язків і взаємодій з іншими складовими інфраструктури бізнесу та їх визначального впливу на розвиток суб'єктів підприємницької діяльності, оцінки та аналізу ефективності використання ресурсної бази підприємницьких структур, прогнозування ризиків та аналізу результативності підприємницької діяльності.

Мета дисципліни. Оволодіння студентами основами теорії підприємництва, формування відповідного економічного мислення, формування системи професійної компетентності щодо визначення пріоритетних напрямків підприємницької діяльності, набуття ними практичних знань і навиків для ефективної роботи у цій сфері діяльності.

Основними **завданнями** дисципліни є:

- визначити основні категорії підприємництва;
- дати чітке уявлення про теоретичні засади підприємництва;
- ознайомити із сучасним станом розвитку підприємництва;
- сформулювати цілісне бачення проблем підприємницької діяльності;
- озброїти студентів навичками і вміннями, необхідними для

організації власної справи.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- теоретичні засади підприємництва;
- характеристику організаційно-правових форм підприємництва;
- державне регулювання підприємницької діяльності;
- основні види підприємницької діяльності та обмеження при її

здійсненні в сучасних умовах;

– розвиток навичок практичного застосування технології ведення бізнесу;

- обґрунтування заснування та організацію здійснення власної справи;
- планування підприємницької діяльності;
- маркетинг в підприємстві;
- складові інфраструктури бізнесу, управління фінансами;
- сутність підприємницького ризику, його прогноз, оцінку та методи

управління.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти**:

– обирати вид підприємницької діяльності та прогнозувати витрати на створення фірми;

- планувати діяльність підприємницької структури;

– сформулювати пакет документів і зареєструвати фірму певної організаційно-правової форми;

- управляти фінансами та сплачувати відповідні податки;
- використовувати набуті знання з етики, менеджменту та маркетингу в практичній організаційно-економічній діяльності;
- розробляти заходи щодо прийняття ефективних господарських рішень в практичних ситуаціях, враховуючи ризики та застосовувати відповідні методи.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Підприємницька діяльність» (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Бізнес та приватне підприємництво»).

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	ПРН 1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.
ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.
ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.	ПРН 5. Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.
ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.	ПРН 7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.
ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ПРН 8. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища

	і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.
ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.	ПРН 11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.
ЗК 9. Прагнення до збереження навколишнього середовища.	ПРН14. Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.
ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.	ПРН 15. Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів.
ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	ПРН 16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці.
ЗК 13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.	
СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.	ПРН 17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.
СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.	ПРН 18. Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній і біржовій діяльності.
СК 4. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.	ПРН 19. Застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та

	біржових структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм.
СК 5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.	ПРН20. Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків.
СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.	
СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.	
СК 8. Здатність застосовувати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.	
СК 9. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур.	
СК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків.	

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	другий (2)		
Семестр	четвертий (4)		
Кількість кредитів ECTS	6 (180 в годинах)		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	Лекції	42 (в годинах)	8 (в годинах)
	Практичні	42 (в годинах)	8 (в годинах)
Самостійна робота		96 (в годинах)	164 (в годинах)

Форма підсумкового контролю	Екзамен (4 семестр)
------------------------------------	----------------------------

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Пререквізити	Постреквізити
Економічна теорія	Торговельна діяльність
Макро- і мікроекономіка	Фінанси суб'єктів господарювання
Економіка бізнесу	Логістика
Цифровізація в управлінні та адмініструванні	ЗЕД підприємства
Облік і оподаткування	Стратегія і тактика розвитку бізнесу
Статистика	

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Тема 1. Зміст підприємницької діяльності (2 год.)

Історія розвитку підприємницької діяльності та її роль у суспільстві. Співвідношення понять «бізнес» і «підприємництво», види підприємництва. Принципи та функції підприємництва. Суб'єкти та об'єкти підприємницької діяльності.

Питання для самостійного вивчення (6 год.): Підприємництво як економічний феномен. Формування системи підприємництва в Україні (література 1, 2, 10, 12).

Тема 2. Державне регулювання підприємництва (2 год.)

Сутність державного регулювання підприємництва. Методи та інструменти державного регулювання підприємництва. Правова база розвитку підприємництва. Обмеження у підприємницькій діяльності. Ліцензування підприємницької діяльності.

Питання для самостійного вивчення (6 год.): Стандартизація та сертифікація. Державна підтримка підприємництва. Державні та міжнародні організації, що сприяють розвитку підприємництва. Сприяння державної служби зайнятості в організації підприємницької діяльності безробітним (література 4, 7, 13, 16, 19).

Тема 3. Зовнішнє середовище функціонування суб'єкта підприємницької діяльності (2 год.)

Зовнішнє середовище підприємницької діяльності. Ринок і його види. Методи оцінювання попиту і пропозиції. Методи оцінки ринкових позицій суб'єкта господарювання. Технологічні уклади та умови розвитку підприємництва.

Питання для самостійного вивчення (6 год.): Конкурентне середовище та його роль у формуванні ринкової поведінки суб'єкта господарювання. Інформаційне забезпечення аналізу зовнішнього середовища. Вплив глобалізаційних процесів та цифровізації економіки на підприємницьку діяльність. Використання результатів аналізу зовнішнього середовища при формуванні стратегії розвитку підприємства (література 2, 6, 14).

Тема 4. Види та організаційно-правові форми підприємництва (2 год.)

Загальна характеристика приватної, колективної та державної форм підприємництва. Організаційно-правові форми підприємництва. Підприємництво без створення юридичної особи. Господарські товариства. Мале підприємництво. Соціальне підприємництво як сучасний вид підприємницької діяльності.

Питання для самостійного вивчення (6 год.): Основні проблеми та бар'єри розвитку малого підприємництва в Україні. Соціальне підприємництво як інструмент розв'язання соціально-економічних проблем суспільства. Міжнародний досвід розвитку соціального підприємництва та можливості його адаптації в Україні (література 3, 5, 17, 19).

Тема 5. Моделі та способи підприємницької діяльності (2 год)

Класична та інноваційна моделі підприємницької діяльності. Коворкінг. Передання окремих функцій аутсорсинговій компанії. Традиційні способи утворення суб'єкта підприємницької діяльності. Нетрадиційні способи організації підприємницької діяльності.

Питання для самостійного вивчення (6 год.): Правові та фінансові аспекти нетрадиційних способів організації підприємницької діяльності. Роль технологій і цифрових платформ у формуванні сучасних нетрадиційних моделей бізнесу (література 1, 4, 12).

Тема 6. Підприємницька ідея, її джерела, методи пошуку та етапи реалізації (2 год)

Підприємницька ідея. Методи та джерела формування підприємницької ідеї. Генерування ідеї. Етапи реалізації підприємницької ідеї. Фактори, пов'язані із провалами бізнес-ідей.

Питання для самостійного вивчення (6 год.): Вплив цифровізації та сучасних технологій на появу нових підприємницьких ідей. Етичні аспекти формування та реалізації підприємницьких ідей. Роль підприємницьких екосистем (інкубатори, акселератори, кластери) (література 1, 4, 12).

Тема 7. Планування підприємницької діяльності (4 год)

Поняття планування та види планування підприємницької діяльності. Планування реалізації бізнес-плану. Планування витрат і доходів підприємницької діяльності. Планування прибутку підприємницької діяльності. Планування рівня беззбитковості підприємницької діяльності. Планування ціни продукції (товарів, робіт, послуг).

Питання для самостійного вивчення (6 год.): Планування в умовах невизначеності та ризику. Планування підприємницької діяльності на різних стадіях життєвого циклу бізнесу. Особливості планування в малому бізнесі та стартапах (література 1, 2, 12, 19).

Тема 8. Процеси створення та припинення підприємницької діяльності (4 год)

Шляхи та порядок створення підприємницької діяльності. Організаційно-правове забезпечення порядку реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності. Порядок державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності. Засновницькі документи та їх підготовка. Порядок формування статутного капіталу підприємства. Процес припинення підприємницької діяльності.

Питання для самостійного вивчення (6 год.): Типові помилки підприємців на етапі створення бізнесу. Організаційні та управлінські труднощі початкового етапу діяльності. Альтернативи ліквідації бізнесу (реорганізація, продаж, зміна діяльності). Етичні та репутаційні наслідки припинення підприємницької діяльності (література 3, 4, 16, 17).

Тема 9. Формування організаційної структури та управління підприємницькою діяльністю (4 год)

Сучасне поняття управління підприємницькою діяльністю. Функції управління. Рівні та види управління в менеджменті. Функціональне управління в підприємстві. Вибір організаційної структури управління підприємством. Управління мотивацією персоналу.

Питання для самостійного вивчення (6 год.): Вплив корпоративної культури на ефективність управління персоналом. Сучасні підходи до мотивації персоналу в підприємницькій діяльності. Вплив цифрових технологій на організацію управління підприємницькою діяльністю (література 1, 6, 8).

Тема 10. Трудові та цивільно-правові відносини у підприємницькій діяльності (2 год)

Види договорів про працевлаштування. Форми працевлаштування то трудового навантаження працівника. Надомна та дистанційна робота. Укладання договорів цивільно-правового характеру: особливості та ризику. Процедура прийняття працівника на роботу. Електронний облік трудової діяльності.

Питання для самостійного вивчення (6 год.): Правові та фінансові наслідки неправильної кваліфікації відносин між сторонами. Гарантії прав працівників за різних форм зайнятості та режимів робочого часу. Ризики використання цивільно-правових договорів у підприємницькій діяльності. Значення електронного обліку трудової діяльності для реалізації соціальних прав працівників (література 7, 13, 14, 15, 19).

Тема 11. Організація виробничої діяльності у підприємстві (4 год)

Сутність і принципи організації виробничої діяльності у підприємстві. Виробнича потужність і пропускна здатність підприємства. Просторова організація виробничої діяльності. Організація виробничої діяльності в часі.

Питання для самостійного вивчення (6 год.): Вплив організації виробничих процесів на ефективність і конкурентоспроможність підприємства. Фактори, що обмежують повне використання виробничих можливостей підприємства. Значення планування та узгодження виробничих процесів у часі (література 1, 6, 9).

Тема 12. Фінансування підприємницької діяльності (4 год)

Поняття фінансування підприємницької діяльності. Особисте та колективне фінансування підприємницької діяльності. Внутрішні джерела фінансування. Кредитування підприємницької діяльності. Лізинг як особлива форма кредитування підприємницької діяльності. Фінансові програми підтримки підприємництва.

Питання для самостійного вивчення (6 год.): Значення фінансових ресурсів для розвитку та стійкості підприємницької діяльності. Переваги й ризики різних способів залучення коштів у підприємстві (література 9, 12, 19).

Тема 13. Системи оподаткування підприємницької діяльності (4 год)

Сутність та види податків в Україні. Податкова політика та державне регулювання в сфері оподаткування. Загальна та спрощена система оподаткування. Податок на доходи фізичних осіб. Єдиний соціальний внесок. Особливості нарахування та сплати непрямих податків: ПДВ, акцизний збір, мито.

Питання для самостійного вивчення (6 год): Податкові пільги: види, умови застосування та економічні наслідки. Податкова політика як інструмент стимулювання інновацій та інвестицій. Податкові системи зарубіжних країн: порівняльна характеристика (ЄС, США, країни Азії) (література 12, 16, 19).

Тема 14. Маркетинг у підприємницькій діяльності (2 год.)

Поняття, функції та принципи маркетингу. Види маркетингу у підприємницькій діяльності. Маркетингові інструменти підтримки підприємницької діяльності. Маркетингові комунікації. Види та інструменти маркетингових комунікацій. Реклама, її завдання, функції та види.

Питання для самостійного вивчення (6 год): Маркетингові дослідження: методи збору та аналізу ринкової інформації. Брендинг та управління брендом у підприємницькій діяльності. Цифровий маркетинг і роль соціальних мереж у розвитку бізнесу (література 1, 8).

Тема 15. Підприємницькі ризики (2 год)

Причини підприємницьких ризиків. Сутність та основні види підприємницьких ризиків. Аналіз ризиків. Управління підприємницькими ризиками.

Питання для самостійного вивчення (6 год.): Страхування як інструмент мінімізації підприємницьких ризиків. Роль корпоративної культури

в управлінні ризиками. Міжнародні стандарти та підходи до ризик-менеджменту (література 6, 12, 18).

Зміст семінарських та практичних занять

Тема 1. Зміст підприємницької діяльності (2 год)

Заняття 1: Суспільна роль і економічна основа підприємництва

- Суть підприємництва.
- Види, функції та основні принципи підприємницької діяльності.
- Кейс: визначення ознак, рис та переваг конкретної підприємницької діяльності.
- Написання тестових завдань.

Завдання для самостійної роботи: Опрацювати норми законодавства України щодо визначення підприємницької діяльності. Підготувати есе (1-2 стор.) на тему «Підприємництво як фактор економічного розвитку держави»(література 1, 2, 10, 12).

Тема 2. Державне регулювання підприємництва (2 год)

Заняття 1: Державне регулювання та правові механізми підприємницької діяльності

- Сутність та роль державного регулювання підприємництва.
- Методи, інструменти та правова база регулювання бізнесу.
- Дискусія: ефективність державного регулювання та його вплив на економіку.
- Кейс: ліцензування різних видів діяльності, робота в групах.

Завдання для самостійної роботи: Ознайомитися з нормативно-правовою базою ліцензування в Україні. Проаналізувати вплив державного регулювання та ліцензування на розвиток підприємництва (література 4, 7, 13, 16, 19).

Тема 3. Зовнішнє середовище функціонування суб'єкта підприємницької діяльності (2 год)

Заняття 1: Роль зовнішнього середовища у формуванні стратегії підприємства

- Аналіз мікро- та макросередовища підприємства.
- Оцінювання можливостей і загроз зовнішнього середовища бізнесу.
- Дискусія: як зовнішні фактори впливають на діяльність конкретного підприємства (магазин, кафе, IT-стартап).
- Написання тестових завдань.

Завдання для самостійної роботи: Сутність та призначення PESTEL-аналізу. Розробити PESTEL-аналіз для конкретного підприємства (література 2, 6, 14).

Тема 4. Види та організаційно-правові форми підприємництва (2 год)

Заняття 1: Порівняльна характеристика видів підприємництва та форм його організації

- Класичні та інноваційні моделі підприємництва.
- Сучасні нетрадиційні способи організації бізнесу (коворкінг, аутсорсинг, цифрові платформи).

- Переваги та недоліки різних організаційно-правових форм.
- Дискусія: які організаційно-правові форми є найбільш поширеними в Україні. Наведіть приклади ризиків, пов'язаних з вибором організаційно-правової форми.
- Написання тестових завдань.

Завдання для самостійної роботи: Скласти порівняльну таблицю організаційно-правових форм підприємництва за критеріями відповідальності власників, порядку створення, особливостей оподаткування, масштабів діяльності та рівня ризику (*література 3, 5, 17, 19*).

Тема 5. Моделі та способи підприємницької діяльності (2 год)

Заняття 1: Вплив технологій і нових організаційних підходів на розвиток бізнесу

- Класичні та інноваційні моделі підприємництва.
- Сучасні нетрадиційні способи організації бізнесу.
- Дискусія: кейси сучасних нетрадиційних підприємств, переваги і ризику цифрових моделей.
- Написання тестових завдань.

Завдання для самостійної роботи: Підготувати короткий огляд сучасного підприємства, що використовує нетрадиційну модель бізнесу, з описом структури та технологій (*література 1, 4, 12*).

Тема 6. Підприємницька ідея, її джерела, методи пошуку та етапи реалізації (2 год)

Заняття 1: Від ідеї до бізнесу: методи створення та реалізації підприємницьких проектів

- Джерела та методи формування ідеї.
- Фактори провалів бізнес-ідей.
- Дискусія: кейси сучасних нетрадиційних підприємств, переваги і ризику цифрових моделей.
- Написання тестових завдань.

Завдання для самостійної роботи: Запропонувати власну підприємницьку ідею у будь-якій сфері та обґрунтувати її, визначити джерело виникнення ідеї, описати потребу споживача, яку задовольняє ідея та сформулювати коротку ціннісну пропозицію (*література 1, 4, 12*).

Тема 7. Планування підприємницької діяльності (4 год)

Заняття 1: Планування доходів, витрат і прибутку підприємницької діяльності

- Види планування підприємницької діяльності.
- Планування реалізації бізнес-плану.
- Розв'язування задач.
- Написання тестових завдань.

Заняття 2: Планування беззбитковості, ціноутворення та планування в умовах ризику

- Планування і розрахунок рівня беззбитковості підприємницької діяльності.
- Визначення ціни продукції з урахуванням витрат і прибутку в умовах ризику.
- Розв'язування ситуаційних задач.
- Написання тестових завдань.

Завдання для самостійної роботи: Розробити бізнес-план конкретного підприємства (*література 1, 2, 12, 19*).

Тема 8. Процеси створення та припинення підприємницької діяльності (4 год)

Заняття 1: Процес створення підприємницької діяльності

- Ознайомлення з організаційно-правовими аспектами державної реєстрації бізнесу.
- Практичні ситуаційні завдання: вибір організаційно-правової форми для конкретного підприємства, підготовка засновницьких документів, аналіз типових помилок на етапі створення бізнесу.
- Перегляд освітнього серіалу на платформі Дія.Освіта – Підприємництво. Юридичні аспекти.

Заняття 2: Процес припинення підприємницької діяльності та альтернативні рішення

- Обговорення порядку припинення підприємницької діяльності.
- Ознайомлення з альтернативами ліквідації бізнесу.
- Розв'язування ситуаційних задач: вибір способу припинення діяльності, альтернативи ліквідації бізнесу (оцінити доцільність реорганізації, продажу або зміни виду діяльності підприємства), можливі репутаційні ризики для підприємця та заходи з їх мінімізації.
- Написання тестових завдань.

Завдання для самостійної роботи: Підготувати презентацію на тему «Етичні та репутаційні наслідки припинення підприємницької діяльності» (*література 3, 4, 16, 17*).

Тема 9. Формування організаційної структури та управління підприємницькою діяльністю (4 год)

Заняття 1: Основи управління підприємницькою діяльністю та організаційні структури

- Функціональне управління в підприємстві.
- Аналіз переваг і недоліків різних організаційних структур.
- Вибір оптимальної структури управління для умовного підприємства.
- Розв'язування ситуаційних задач.

Заняття 2: Управління персоналом, мотивація та сучасні управлінські підходи

- Роль мотивації та корпоративної культури в управлінні персоналом.
- Вплив цифрових інструментів на управлінські процеси.

- Розв'язування ситуаційних задач: розробка мотиваційних заходів для конкретного підприємства
- Написання тестових завдань.

Завдання для самостійної роботи: повторити вивчений лекційний матеріал та розробити організаційну структуру для обраного підприємства (*література 1, 6, 8*).

Тема 10. Трудові та цивільно-правові відносини у підприємницькій діяльності (2 год)

Заняття 1: Працевлаштування та договірні відносини: трудовий і цивільно-правовий аспекти

- Види договорів про працевлаштування та їх характеристика.
- Форми працевлаштування та режими трудового навантаження працівників.
- Процедура прийняття працівника на роботу: основні етапи та документи.
- Обговорення нормативно-правових ситуацій та аналіз практичних кейсів.
- Написання тестів.

Завдання для самостійної роботи: опрацювати літературу та підготувати презентацію для обговорення на семінарському занятті: значення електронного обліку трудової діяльності; правові та фінансові наслідки неправильної кваліфікації відносин між сторонами (*література 7, 13, 14, 15, 19*).

Тема 11. Організація виробничої діяльності у підприємстві (4 год)

Заняття 1: Основи організації виробничої діяльності підприємства

- Принципи організації виробничої діяльності підприємства.
- Взаємозв'язок виробничої потужності та пропускну здатності.
- Аналіз прикладів використання виробничих можливостей підприємств.
- Розв'язування ситуаційних задач.

Заняття 2: Просторова і часова організація виробничих процесів

- Види розміщення виробництва та виробничих підрозділів.
- Планування і узгодження виробничих процесів у часі.
- Розв'язування ситуаційних задач: визначити рівень використання виробничої потужності конкретного підприємства та можливі резерви підвищення ефективності виробництва.
- Написання тестових завдань.

Завдання для самостійної роботи: опрацювати літературу і підготувати презентацію на одну із запропонованих тем для обговорення на семінарському занятті: вплив організації виробничих процесів на ефективність і конкурентоспроможність підприємства; фактори, що обмежують повне використання виробничих потужностей підприємства. Виконати аналітичні завдання (*література 1, 6, 9*).

Тема 12. Фінансування підприємницької діяльності (4 год)

Заняття 1: Основи фінансування підприємницької діяльності та джерела коштів

- Поняття фінансування підприємницької діяльності.
- Внутрішні джерела фінансування: прибуток, амортизація, резерви.
- Дискусія на тему: переваги та обмеження внутрішніх джерел фінансування.
- Аналіз практичних прикладів використання власних ресурсів підприємців.

Заняття 2: Залучення зовнішніх фінансових ресурсів: кредити, лізинг і програми підтримки

- Кредитування підприємницької діяльності: види, умови, ризики.
- Лізинг як форма кредитування: переваги та обмеження.
- Фінансові програми підтримки підприємництва: державні та приватні.
- Розбір практичних кейсів залучення зовнішніх фінансів.
- Написання тестових завдань.

Завдання для самостійної роботи: проаналізувати одну державну або приватну програму підтримки підприємництва, вказати умови отримання фінансування, обмеження та переваги для підприємця. Виконати аналітичні завдання (*література 9, 12, 19*).

Тема 13. Системи оподаткування підприємницької діяльності (4 год)

Заняття 1: Основи оподаткування в Україні

- Види податків в Україні: прямі та непрямі.
- Податкова політика та державне регулювання у сфері оподаткування.
- Загальна та спрощена система оподаткування.
- Робота з таблицями ставок податків, аналіз прикладів нарахування ПДФО та ЄСВ для малого бізнесу.

Заняття 2: Непрямі податки та податкові стимули

- Непрямі податки: ПДВ, акцизний збір, мито – порядок нарахування та сплати.
- Податкова політика як інструмент стимулювання інновацій та інвестицій.
- Розбір практичних кейсів застосування податкових пільг та інструментів стимулювання.
- Написання тестових завдань.

Завдання для самостійної роботи: порівняти податкові системи України та однієї країни ЄС, США або Азії: ставки, типи податків, стимули. Оцінити переваги та недоліки української системи для малого бізнесу порівняно із зарубіжною (*література 12, 16, 19*).

Тема 14. Маркетинг у підприємницькій діяльності (2 год)

Заняття 1: Інструменти маркетингу та просування підприємницької діяльності

- Види маркетингу у підприємницькій діяльності: традиційний, цифровий, соціальний, B2B та B2C.
- Маркетингові інструменти підтримки підприємницької діяльності: продукт, ціна, розподіл, просування (4P).
- Аналіз прикладів маркетингових комунікацій малих підприємств.
- Обговорення реклами як інструмента просування.
- Написання тестових завдань.

Завдання для самостійної роботи: Пояснити поняття цифрового маркетингу та його основні інструменти (SEO, контент-маркетинг, SMM). Розробити коротку стратегію просування малого бізнесу у соціальних мережах та приклад концепції бренду для малого підприємства (*література 1, 8*).

Тема 15. Підприємницькі ризики (2 год)

Заняття 1: Підприємницькі ризики та методи їх ефективного контролю

- Причини виникнення підприємницьких ризиків.
- Сутність та основні види підприємницьких ризиків.
- Аналіз прикладів підприємницьких ризиків.
- Дискусія: методи мінімізації ризиків у бізнесі.
- Написання тестових завдань.

Завдання для самостійної роботи: Міжнародні підходи до ризик-менеджменту (стандарти ISO 31000, COSO, підходи до системного управління ризиками). Роль корпоративної культури у мінімізації ризиків (*література 6, 12, 18*).

Зміст самостійної роботи студентів

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни «Підприємницька діяльність»

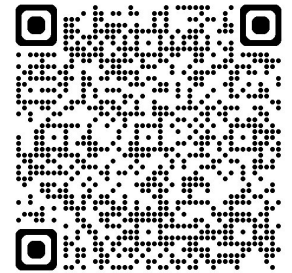
Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год, у т.ч.:	96	164
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	10	34
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	10	-
Підготовка звітів з практичних робіт	5	-
Підготовка до поточного контролю	5	-
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	66	130

ПОЛІТИКА КУРСУ

Коротко, з покликанням на відповідну нормативну базу УКД, висвітлити питання:

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

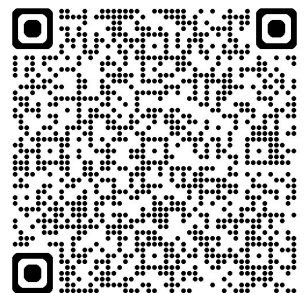
2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання. Ознайомитись з відповідним документом можна за [посиланням](#). Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
ПРН 1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.	Словесні методи (лекція, розповідь, пояснення, бесіда). Наочні методи (ілюстрування, мультимедійні методи). Практичні методи (вправи, практичні роботи). Творчі (дослідження студентів). Метод самостійної роботи. Робота під керівництвом викладача. Інтерактивні методи (кейс-метод, дискусія, мозковий штурм, ділові ігри, банк ідей).	Екзамен. Поточний контроль. Усний контроль. Тестовий контроль.
ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.		
ПРН 5. Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.		
ПРН 7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.		
ПРН 8. Застосовувати одержанні знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.		
ПРН 11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.		
ПРН14. Вміти застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.		
ПРН 15. Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій,		

торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів.		
ПРН 16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці.		
ПРН 17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.		
ПРН 18. Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній і біржовій діяльності.		
ПРН 19. Застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм.		
ПРН20. Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків.		

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Контрольні заходи

<i>Вид</i>	<i>Зміст</i>	<i>% від загальної оцінки</i>	<i>Бал</i>	
			<i>min</i>	<i>max</i>
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	25	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали - “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».

Критерії оцінювання (за необхідності, поточного та/або підсумкового контролю)

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E

Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на екзамен без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Апопій В.В., Серeda С.А., Шутовська Н. О. Основи підприємництва : навч. посіб. Львів : Новий світ-2000, 2025. 324 с.
2. Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О. та ін. Основи підприємництва : підручник / під заг. ред. Н. В. Валінкевич. Житомир : ЖДТУ, 2019. 493 с.
3. Гой І.В., Смелянська Т.Т. Підприємництво : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 368 с.
4. Гонtareва І.В. Підприємництво : підручник. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 392 с.
5. Галузеве підприємництво : підручник / за ред. проф. І.В. Савельєвої. Суми : Університетська книга, 2022. 486 с.
6. Рогач С.М., Гуцул Т.А., Ткачук В.А. та ін. Економіка і підприємництво, менеджмент : підручник. Київ : ЦП Компринт, 2020. 480 с.

Додаткова література:

7. Коваленко О.О. Трудове право України : підручник. Київ : Право, 2022. 512 с.
8. Котлер Ф., Келлер К.Л. Маркетинг-менеджмент. Київ : Хімджест, 2022. 992 с.
9. Поклад О.А. Фінанси підприємств : підручник. Київ : Ніка-Центр, 2021, 528 с.
10. Петрунчак І.М., Шкварилюк М.В. Економічна ефективність впровадження зелених облігацій у місцевих бюджетах. Здобутки економіки: перспективи та інновації: Журнал. Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка. 2025. №23. <https://doi.org/10.5281/zenodo.17347194>.
11. Шкварилюк М.В., Петрунчак І.М. Інноваційні стратегії управління для розвитку зеленої енергетики в умовах сталого зростання. Актуальні питання економічних наук: Журнал. Серія Менеджмент. 2025. №9. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15031647>.

Електронні інформаційні джерела:

12. Алексеева С. В., Базиль Л. О., Байдулін В. Б. Основи економічної грамотності та підприємництва: навчальний посібник [Електронний ресурс]. Житомир : Полісся, 2021. 248 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/729342/1/3_%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%20%D0%BF%D0%BE%D1%81_%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%20%D0%B5%D0%BA%20%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC.pdf (дата звернення: 19.01.2026).

13. Державна служба зайнятості України. Офіційний веб-сайт. URL: <https://www.dcz.gov.ua/> (дата звернення 19.01.2026).

14. Державна служба статистики України. Офіційний веб-сайт. URL: <https://ukrstat.gov.ua> (дата звернення 19.01.2026).

15. Кодекс законів про працю України : чинне законодавство станом на 2025 р. Київ : Верховна Рада України, 2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08> (дата звернення 19.01.2026).

16. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 31-32, ст.263 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення 19.01.2026).

17. Про господарські товариства: Закон України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1991, № 49, ст.682. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12> (дата звернення 19.01.2026).

18. Про страхування: Закон України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2023, № 12-13, ст.28 зі змінами веб-сайт URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text> (дата звернення 19.01.2026).

19. Податковий кодекс України : чинне законодавство станом на 2025 р. Київ : Верховна Рада України, 2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 19.01.2026).